

Bestuursstaf

Locatie
Den Haag - Plein-
Kalvermarkt.
Kalvermarkt 32
's-Gravenhage

Postadres
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

Onze referentie:

BS2024013384

Datum 6 mei 2024
Betreft Bestuurlijke reactie onderzoeksrapport Vizier op de
vervanging onderzeeboten, deel 2

Geacht College,

Veel dank voor uw rapport over het onderzoek naar het besluitvormingsproces van de vervanging van de onderzeebootcapaciteit in de D-fase. De vervanging van de onderzeebootcapaciteit is een van de grootste verwervingsprojecten van defensiematerieel en de onderzeebootcapaciteit is een van de belangrijkste wapensystemen van de krijgsmacht in zowel nationaal als internationaal verband. De recent verzonden D-brief markeert een belangrijke mijlpaal in het programma. Ik hecht er aan dat het programma ook in de volgende fase op een verantwoorde wijze wordt uitgevoerd. Uw bevindingen en aanbevelingen zullen worden betrokken bij de inrichting van het programma voor de realisatiefase.

U concludeert in uw rapport dat het voorlopige gunningsbesluit om de vier nieuwe onderzeeboten aan te schaffen bij de winnende werf Naval Group navolgbaar en zorgvuldig tot stand is gekomen. Met deze bevestiging kan Defensie vervolgstappen in het programma met vertrouwen tegemoet zien.

In deze reactie behandel ik eerst één van uw conclusies en zal ik vervolgens aandacht besteden aan uw aanbevelingen.

U concludeert dat het aantal van vier onderzeeboten niet door normen is onderbouwd en dat de NAVO niet langer de beschikbaarheid van een derde onderzeeboot vraagt. Defensie onderschrijft deze conclusie niet. In reactie wil ik beklemtonen dat Defensie, zeker in de huidige veiligheidscontext, gegarandeerd twee onderzeeboten moet kunnen inzetten. Dit is leidend voor de onderbouwing van het aantal onderzeeboten en is niet mogelijk met een vlootgrootte van drie onderzeeboten; een 'vierslag' is hiervoor noodzakelijk. De Commandant der Strijdkrachten legt de nationale operationele gereedheidseisen jaarlijks vast in de AGDEF en in het meerjaarlijkse NATO Defence Planning Process (NDPP) worden bondgenootschappelijke afspraken vastgelegd. De NAVO heeft de inzetdoelstelling wat betreft de Nederlandse onderzeeboten aangepast voor de periode van tijdelijk verminderde beschikbaarheid bij de overgang naar de nieuwe capaciteit. De onderbouwing van het aantal van vier onderzeeboten blijft daarbij van toepassing, zoals reeds in 2021 vermeld in de basisrapportage (Kamerstuk 2021D20510) en B-brief (Kamerstuk 34225, nr. 24). Gelet op de huidige veiligheidssituatie is de vraag van de NAVO naar onderzeebootcapaciteit onverminderd groot. Zodra de vier nieuwe onderzeeboten beschikbaar komen, neemt Defensie dit mee in de

nationale planningsprocedures en het NATO Defence Planning Process (NDPP) en biedt Defensie opnieuw een derde onderzeeboot aan de NAVO aan.

KD:Ambtelijke leiding
Hfddir. Financien & Control

Uw aanbeveling om bij nieuwe grote verwervingstrajecten weer onderdelen van de werkwijze uit de verwerving van de onderzeeboten toe te passen, neem ik over. De ervaringen en opgedane kennis in het programma vervanging onderzeebootcapaciteit zullen waar mogelijk worden benut voor andere (materieel)projecten ter bevordering van effectieve en doelmatige keuzes, en verantwoording daarover richting de Kamer.

Datum
6 mei 2024

Onze referentie

Wat betreft uw aanbeveling over modernisering van de DMP-procedure wil ik uw aandacht vestigen op de recent geactualiseerde DMP-brochure 'DMP bij de Tijd 2.0', die op 23 april jl. is aangeboden aan de Tweede Kamer (kenmerk 2024Z07282). Onder meer de passages over de C-fase en de E-fase zijn aangepast, om meer tegemoet te komen aan de huidige praktijk en de wens van de Tweede Kamer om te versnellen en achterstanden weg te werken. Zoals aangekondigd in de aanbestedingsbrief ga ik na het versturen van het DPO 2024 graag in gesprek met de Tweede Kamer om samen te bezien of de geactualiseerde afspraken voldoen en of ze invulling geven aan de oproep van de Kamer tot meer wendbaarheid.

U doet verder de aanbeveling om een integraal inzicht te geven in de totale levensduurkosten voor alle bewapening en ondersteuning, waarbij ook de budgetten voor de langeafstandsraketten en hulpvaartuigen in het LCC-budget worden meegenomen. Zoals ook toegelicht aan het parlement worden in de door Defensie gehanteerde systematiek voor het LCC-bedrag alleen deelprojecten meegenomen die volledig toerekenbaar zijn aan de onderzeeboten. Dit om te voorkomen dat arbitraire keuzes over de verdeling van vaste- en exploitatiekosten moeten worden gemaakt. Zo kan niet zondermeer worden bepaald hoe het budget van de verwerving langeafstandsraketten gesplitst kan worden tussen de onderzeeboten en de luchtverdedigings- en commandofregatten.

Zoals u ook constateert worden de genoemde gerelateerde projecten wel inhoudelijk toegelicht in de voortgangsrapportages en zijn deze volledig gedekt binnen de defensiebegroting.

Tot slot beveelt u aan om in de voortgangsrapportages het totale risico-overzicht en de waardering daarvan op te nemen. Ook deze aanbeveling neem ik over. Naar mate de uitvoering van het programma vordert, ontstaat er meer ruimte om meer gedetailleerde financiële informatie over de risico's in de voortgangsrapportages op te nemen.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

mr. drs. C.A. van der Maat